

VIER MAANDEN NA DATO: DE VERSLAGENHEID IS TASTBAAR

Leven na de dood van Beslan

De eerste dienst in de kerk van Beslan is vol emotie. De zondag na het gijzeldrama overheersen boosheid en woede. Mensen roepen God hardop ter verantwoording. Want waar was Hij? Ze hadden gebeden om redding, maar die kwam niet. Waarom antwoordde God niet? Vijftig kinderen telde de gemeente. De helft van hen is er niet meer. Hoe overleef je dat?

TEKST: CAROLIEN DRIJFHOUT.

FOTO'S: ELJEE

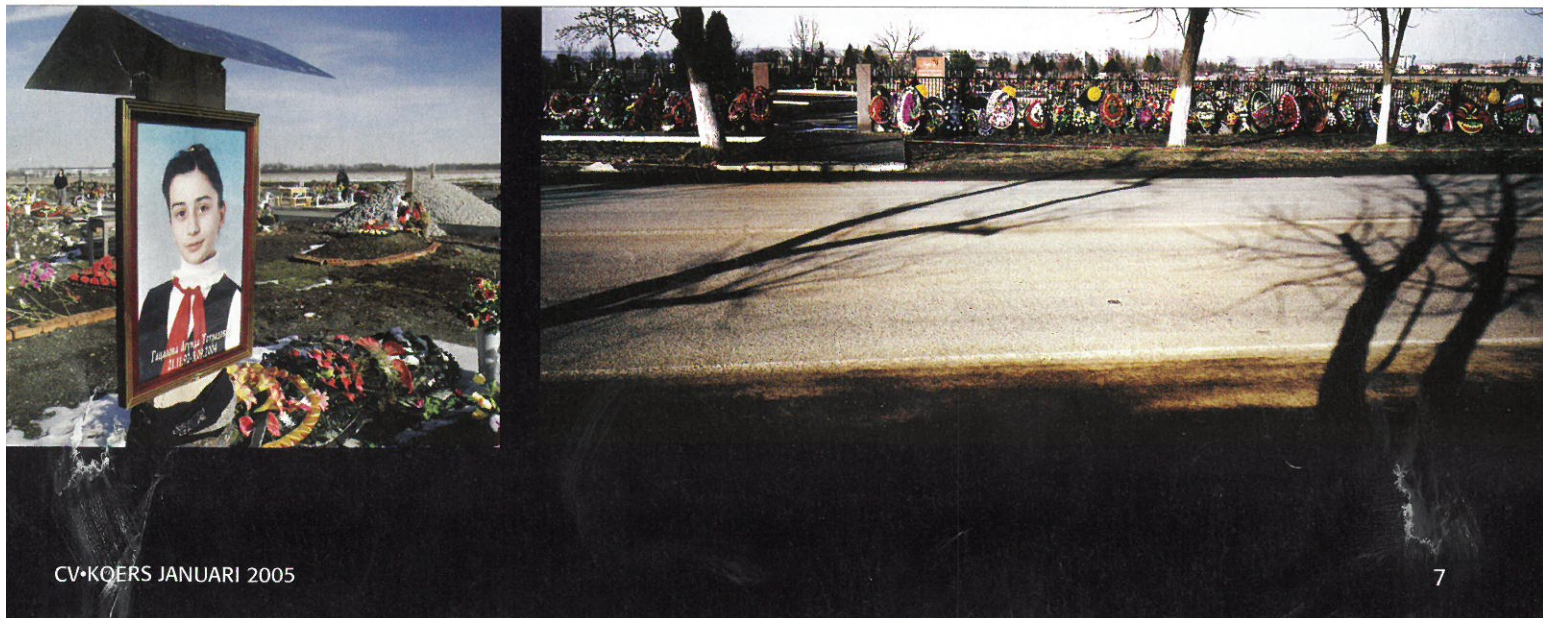
Het leven in Beslan, een stad met 35.000 inwoners, is sinds september geen dag meer hetzelfde geweest als daarvoor. Elke minuut van elke dag worden de inwoners van de stad geconfronteerd met het verlies en het gemis. Kinderen durven niet meer naar school en zijn bang voor mannen in uniform.

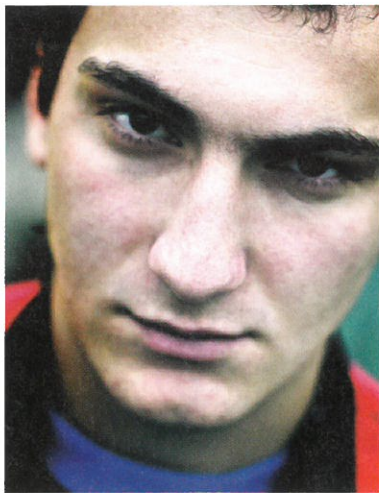
Ouders staan opeens alleen voor de opvoeding van hun kinderen. Schoolklassen zullen nooit meer volledig zijn door de enorme gaten die gevallen zijn en nooit meer opgevuld kunnen worden.

Nog elke dag komen er tientallen mensen naar de speciaal aangelegde begraafplaats aan de rand van Beslan. De plek doet bijna fleurig aan door alle bloemen, knuffelbeesten en tekeningen op en rondom de graven. Maar de stemming is tegenover-

gesteld: een diep verdriet overheerst. Een huilende moeder kust de foto's van haar tienjarige zoontje, een vrouw dweilt de stenen rondom het graf van haar dochter, een jonge man huilt om zijn zusje terwijl hij haar lievelingsknuffel in zijn handen houdt. Bij veel graven staat een tafeltje met bankjes als plek voor de nabestaanden om te herdenken en te rouwen.

Ook de school wordt gebruikt als plaats van herdenking. De toegang tot het verwoeste gebouw is volledig vrij. De lokalen liggen bezaaid met het schoolwerk van de kinderen. Op de muren staan teksten geschreven door wanhopige moeders. 'Kinderen, wij houden van jullie. Vergeef ons.' Op een evenwichtsbalk in de gang naar de sporthal staat een kinderschoentje, eenzaam in de puinhoop. De sporthal zelf staat >

Kazik Zaragasov (16) zou in september naar de tiende klas gaan. Hij stond met zijn klas op het schoolplein toen hij doorkreeg dat er iets aan de hand was. „Er werd geschoten en geschreeuwd.

Niemand dacht aan een gijzeling. Sommigen van mijn klasgenoten zeiden zelfs dat het een grap was. Maar toen we door de terroristen de sporthal in gedreven werden, besefte iedereen dat er iets verschrikkelijks ging gebeuren.“ Drie dagen zat Kazik in de sporthal. Bij de eerste explosies op de derde dag werd hij omver geblazen. Na de tweede explosie zag hij kans om via het raam te vluchten.

Kazik, die sinds zijn achtste al niet meer naar de kerk ging, is sinds de gijzeling lid van de christelijke gemeente in Beslan. Hij bereidt zich momenteel voor op de doop. „Heel veel mensen zijn overleden of gewond geraakt. Ik ben zonder een schrammetje weggekomen. God heeft mij gered! Ik denk dat God me bewaard heeft omdat Hij iets met me voor heeft in dit leven.“

› vol met bloemen. De flessen frisdrank overal op de grond staan symbool voor de gijzelaars die dagenlang niets mochten drinken. Door kinderen gemaakte engeltjes van papier hangen aan een verkoold klimrek. Zwartgeblakerde baskets steken af tegen een blauwe lucht: het dak van de hal is door de explosies naar beneden gekomen.

Het was op 1 september 2004 dat een dertigtal Tsjetsjeense terroristen deze school binnenviel. Voor Beslan was dit de eerste schooldag van het nieuwe jaar, een dag die altijd groots gevierd wordt in Rusland. Vandaar ook dat veel ouders in de school aanwezig waren op het moment van de gijzeling. Drie dagen lang zaten ruim 1200 mensen in doodsangst in de kleine sportzaal van de school. 350 kinderen, ouders en leerkrachten werden de dood in gejaagd, een tragedie die Beslan nooit meer te boven zal komen.

Boosheid en onbegrip

„Waar was God?“ Het was een van de vele vragen die de eerste zondag na de tragedie hardop werden uitgeroepen in de kerk van Beslan. Een vraag waar niemand een ant-

woord op heeft, maar die toch gesteld werd vanuit diepe wanhoop en een onmetelijk groot verlies. „Waar is mijn kind nu?“ Van de vijftig kinderen in de gemeente zijn er 26 omgekomen tijdens het gijzeldrama. Ook enkele ouders kwamen om. Nu, vier maanden later, is de verscheurde gemeente nog volop bezig met de vragen van het ‘waarom’ en ‘waartoe’.

Pjotr Lunitschkin is predikant in Vladikavkaz, een stad op vijftien kilometer afstand van Beslan. Die eerste zondag was hij het die voor de geslagen gemeente stond en de vragen en hulpkreten aanhoorde. De eigen predikant, Sergey Totievs, bracht op 1 september drie van zijn zes kinderen naar school. Twee van hen overleefden de ramp niet en de derde is al wekenlang in de VS vanwege ernstige oogschade. Totievs is na de gijzeling niet meer in de kerk geweest. Lunitschkin probeert zijn taken zo goed mogelijk over te nemen en de gemeente op te vangen.

„Die eerste dienst werd er veel gehuild“, vertelt hij. „Mensen waren boos op God en ze begrepen niet hoe Hij dit had kunnen toelaten. Ze voelden zich beledigd omdat ze

Voor de overlevende kinderen wordt de zondagsschool langzaam weer hervat. De helft van de kinderen kwam om. Ook de juf overleefde de tragedie niet.

God gevraagd hadden om redding - maar toch waren hun kinderen omgekomen. In de kerk riepen ze het vanuit hun boosheid en wanhoop uit naar God." Lunitschkin begreep dat zijn taak als pastor op dat moment niet inhield dat hij moest preken of evangeliseren. Het was genoeg om daar te zijn, als vriend. „Ik wist niet wat ik moest doen, ik voelde me hulpeloos. Ik had geen antwoorden op de vragen van al deze mensen. Uiteindelijk heb ik Jeremia 33 vers 3 gelezen: „Roep mij en Ik zal je antwoord geven. Ik, de Heer, de God van Israël, zal je over grootse, ondoorgroendelijke dingen vertellen, waarvan je geen weet hebt.” Dit zegt God nadat heel Jeruzalem verwoest was. In de dienst hebben wij gedaan wat God hier vraagt: Hem geroepen. Dat was genoeg. Mensen hebben op zo'n moment niets aan mooie preken.”

Op zoek naar antwoorden

Meteen toen Lunitschkin hoorde van de gijzeling ging hij naar de school toe. Drie dagen stond hij buiten en wachtte hij op vrijlating. Drie verschrikkelijke dagen vol spanning, waarin de predikant weinig anders deed dan bidden en huilen. „Ik was niet kwaad of be-

Traumabegeleiding

De lokale organisatie North Ossetian Mission Christian Compassion zet met behulp van Dorcas een hulpprogramma op voor de getroffen gezinnen van Beslan. Er wordt momenteel geld ingezameld om een begeleidingsprogramma van de grond te krijgen. Dit zal bestaan uit het opzetten van een christelijk rehabilitatiecentrum waar volwassenen en kinderen de komende jaren terecht kunnen voor traumabegeleiding. Ook is de NOMCC actief met het trainen van lokale psychologen en sociaal werkers op het gebied van traumabegeleiding bij grote rampen. Daarnaast verstrekt de organisatie materiële hulp in de vorm van medicijnen, verbandmiddelen maar ook schoolspullen en voedselpakketten. De NOMCC is al drie jaar actief in het begeleiden van getraumatiseerde slachtoffers van de oorlog in Tsjetsjenië. De organisatie wordt sinds 1996 gesteund door Dorcas, een christelijke hulpverleningsorganisatie die actief is in Oost-Europa, het Midden-Oosten en Afrika. Voor meer informatie: www.dorcas.nl

Bijdragen kunnen overgemaakt worden op giro 2018 t.n.v. Dorcas Hulp Nederland in Andijk o.v.v. project 6274, Beslan.

Julia Semighowa was met haar man en haar twee kinderen in de school tijdens de gijzeling. Het was de eerste keer dat haar dochter Ruzana (7) naar school zou gaan. „We hebben de ramp allemaal overleefd, maar mijn kinderen leven sindsdien met heel veel angst. Ik weet niet of Ruzana ooit weer naar school durft. In elk geval hebben we het een jaar uitgesteld. Ze is bang in het donker en als ze bepaalde beelden op televisie ziet, gaat ze huilen. Ze is constant bang dat het weer zal gebeuren.” Ook Julia zelf voelt nog elke dag de angst die in de school heerste. „Je wist niet of je levend uit de school zou komen. De terroristen zeiden dat we maar tot Poetin moesten bidden.”

Pjotr Lunitschkin is predikant in Vladikavkaz en is nauw betrokken bij de gemeente van Beslan. Als directeur van de North Osetian Mission Christian Compassion werkt hij aan een centrum voor traumaverwerking voor de overlevenden en nabestaanden in Beslan.

> ledigd naar God toe. Maar toen ik al die kleine lijkjes zag, al die verminkte kinderen, deed dat ontzettend veel pijn. Nu nog vraag ik me keer op keer af waarom dit moest gebeuren. Misschien heeft God het toegelaten zodat we dichter naar elkaar toe groeien als gemeente en als christenen. September en oktober waren verschrikkelijke maanden, maar mensen waren er voor elkaar – christenen en niet-christenen, jong en oud. De tragedie heeft mensen erbij doen stilstaan hoe vaak we te weinig aandacht voor onze kinderen hebben. Ik zie in de kerk dat mensen nu anders met elkaar en de kinderen omgaan; er is meer liefde, meer aandacht.”

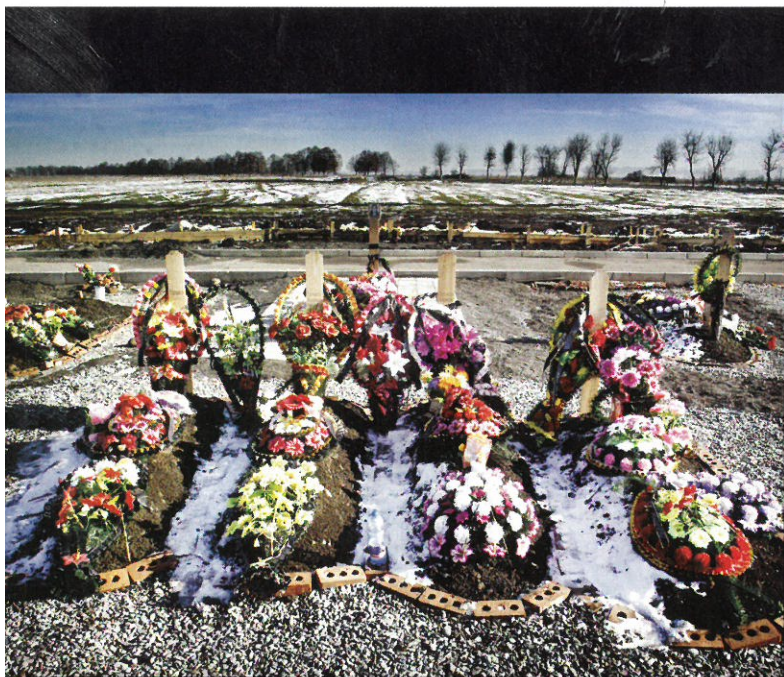
„Iedereen zoekt naar een antwoord op de vraag waarom God het toeliet. Pastor Totievs zei me een keer dat hij wel wist waarom. Hij zei: ‘Hoe minder de kerk werkt, hoe meer aanslagen. We hebben te weinig gebeden voor de Tsjetsjenen, we hebben te weinig geëvangéliseerd. Onze gemeente heeft niet hard genoeg gewerkt.’ Veel andere mensen zeggen dat de wodkafabriek in het stadje er de oorzaak van is dat God het nodig

vond Beslan te straffen. Maar ik heb in de gemeente gezegd dat God geen politieagent is. De God die ik ken is geen God Die kinderen doodt als straf voor onze fouten. We moeten het veel menselijker bekijken: mensen hebben andere mensen slecht behandeld.”

Een antwoord dat recht doet aan het grote verlies kan Lunitschkin niet geven. Dat is een weg die mensen zelf moeten afleggen. „Ik ben ervan overtuigd dat God degenen die hebben geleden een antwoord zal geven. Mijn gezin heeft de gijzeling niet meegeemaakt, mijn kinderen leven nog. God heeft mij niet duidelijk gemaakt waarom dit moest gebeuren, maar dat doet Hij wel aan degenen die verder moeten met een groot verlies of een verschrikkelijk trauma. Wij moeten er zijn om hen daarbij te steunen.”

Redding

In de sporthal van de school werd veel gebeden. Veel overlevenden van de gijzeling herinneren zich dat de kinderen van de zondagsschool het ‘Onze Vader’ baden en dat ze

Vier van de vijf kinderen van Taimuraz en Raja Totievs liggen naast elkaar begraven. Van deze broer van predikant Sergey Totievs overleefde alleen zijn dochter Madina de gijzeling.

Foto Rechts: De gemeente van Beslan telt ongeveer 180 leden. De diensten zijn nog altijd erg emotioneel. Gemeentelieden ervaren de kerk en elkaar als een grote steun. Na 1 september hebben meer dan 20 mensen zich bij de kerk aangesloten. Veel van hen en ook een aantal vaste gemeentelieden deden schuldbelijdenis om op die manier dichter bij God te komen.

briefjes uitdeelden met gebeden. Dat geeft troost aan de nabestaanden. „Deze kinderen zijn niet als kinderen gestorven, maar als evangelisten. Ik geloof dat al de kinderen zijn behouden. Ik heb in de gemeente ook gezegd dat God hen heeft gered, dat ze nu bij Hem in de hemel wonen. Zo was er een meisje dat wegrende bij de sporthal en riep: ‘We hebben tot Jezus gebeden.’” „De kinderen in de school riepen tot God om redding en dan geeft God die. Wij mensen bedoelden iets anders toen we om redding riepen, we wilden dat de kinderen op dat moment uit de school gered zouden worden om verder te leven hier op aarde. Maar God gaf hun een andere redding. Hij nam hen mee naar een beter leven, bij Hem.”

De eerste boosheid in Beslan is voor een groot deel weggetrokken. De mensen hebben meer rust gevonden. Maar Lunitschkin realiseert zich dat de tragedie ook in de toekomst nog veel los

zal maken. Hij probeert hier op in te spelen in zijn functie als directeur van de North Ossetian Mission Christian Compassion (NOMCC), een organisatie die nu actief is in Beslan. „We hebben binnen de missie tegen elkaar gezegd dat het ergste nog moet komen. We moeten zeker in de kerk nog heel lang werken met deze mensen. De inwoners van Beslan kennen ons en ze stellen zich voor ons open. Op die manier kunnen we hen veel beter helpen dan psychologen die waarschijnlijk niet christelijk zijn. Ons werk in Beslan begint nu pas. Ruim 850 mensen hebben de gijzeling overleefd. Vanaf nu moeten we aan hen denken, ons met hen bezighouden. Het leven gaat door, ook na de dood.” Lunitschkin preekt nog altijd regelmatig in de kerk van Beslan, maar niet meer over de tragedie. „Het is niet de taak van een pastor om tranen te trekken. Thuis kunnen mensen huilen, in de kerk moeten ze troost vinden.”

Aan de baskets in de gymzaal werden bommen opgehangen die er op de derde dag de oorzaak van waren dat het dak naar beneden kwam.

